

Sárga szervezetek burjánzása

A mai élet zürzavarosságában, miként eső után a gomba, teremnek a különböző „munkás szervezetek”. Egyetlen egy sem a munkások elhatározásából, önszántából kel életre, egyetlen egy sem a munkásság gazdasági és társadalmi helyzete szükségszerűségének a szüleménye, hanem a munkás érdekek képviselőitől távol álló társadalmi körök spekulatív elgondolásainak fonnyadt gyümölcsei. Ezek az „egyletek”, „szindikátusok” nevet viselő alakulatok nem egyebek, mint a politikai stréberek kiszolgálói és a kapitalisták vak eszközei. Támogatást élveznek a hatóságoktól, az egyházaktól s az ipar- és gyár vállalatok igazgatóságaitól.

Meg lehet találni ezeket az alakulatokat az ország minden részében, az O-királyságban csak úgy, mint Erdélyben és Bánátban. És van már minden kiadásban román, magyar és német nemzetiségű sárga szervezet. Bár a cégér más-más, de a tartalom mindenütt egy és ugyanaz, nemzeti gyűlöletre s a kapitalizmus felé feltétlen megadásra oktatják és nevelik a tagokat.

Ezekben az egyesületekben nem kell tagjárnulékot fizetni, nem kell áldozatot hozni, ingyen kapnak mindent. Szép és díszes helységet. Előadásokat hallgathatnak, táncmulatságokat rendeznek részükre, ingyen zene stb. hasonló élvezetekben részesítik a tagokat. Mindezekért csupán egy a feltétel: távol maradni az osztályharcos szocialista szervezkedéstől, hiszen csak így van értelme annak, hogy támogatást nyújtsanak azoknak az egyesületeknek.

Igen, ezek az egyesületek a munkásság gazdasági, politikai és szellemi börtönei. És sajnos ezen önkéntes börtönök falainak felépítéséhez maguk a munkások hordják görnyedt hátukon roskadozó lábakkal a követ, a téglát, a cementet. A munkásság szellemi felkészültségét ezen börtönökbe zárják, hogy addig akadálytalanul kizsákmányolhassák fizikai erejüket és a felső tízezer részére jólétet, fényt és pompát biztosítsanak, amíg a gazdasági élet javai az éjig tornyozódnak, a munkások százezerei az éhséggel birkóznak. Ezek az egyesületek hivatottak arra, hogy elleplezzék azt a határtalan kizsákmányolást, ami a különböző üzemekben folyik. Soha ilyen nagy foku profitra szert nem tettek a romániai gyárak mind napjainkban. Az ipar cikkek árai magasak, a munkabérek alacsonyak. Négy és hat lejes órabérek divatosak ma. Hány munkás van, aki két órai keresetéből vehet csak egy kiló kenyeret és fél napi keresetéből egy kiló hust. A régi rab-szolga sorsot is megszegyenítő rendszer uralja a helyzetet az egyes gyárakban, ami ellen a sötétségben tartott munkásság nem tud védekezni.

A legtöbb ember érzi a mindennapi élet súlyát, azok is, akik a sárga szervezetek tagjai és azok is, akik a szervezetlenség posványos útjait járják. Kérdés kérdés után tolu elélük, hogy mindez miért van így? De nem találnak rá feleletet, mert ott, ahol vannak erre a kérdésre feleletet nem találhatnak. Huzzák tovább az igát és hallgatnak.

Pedig van utmutató ebben a nagy világégésben és káoszban. Van utvonal, amelyen el lehet indulni egy jobb világ felé: a szo-

cializmus útja. Nehéz, göröngyös ut, tövissel van tele, de minél többen tapossák, többen egyengetik, annál hamarabb eljuthat a munkásság a végcélhoz. Sajnos, egyedül a szervezett munkásság az, amely a göröngyös utat tapossa, építi és igyekszik azt járhatóvá tenni, míg a munkásnép egy igen jelentékeny része az ellenfél táborából nézi azt a küzdelemteljes munkát, amely az ő érdekében is folyik.

Az elvégzendő munka azonban túl nagy ahhoz, hogy azt a szervezett munkásság egy-

maga elvégezhesse. Az egész proletáriátus összefogására van szükség.

Meg kell tehát indítani fokozottabb erővel a felvilágosító munkát a szervezetlen munkások körében és harcot kell indítani a sárga szervezetek ellen.

Meg kell értetni a félrevezetett naiv munkásokkal, hogy a sárga szervezetek a munkásság önkéntes börtönei, amelyek falait le kell rombolni az által, hogy ki kell vonulni onnan, ott kell hagyni és helyette erőssé, hatalmassá és bevezetlenné kell kiépíteni a munkásság igazi védvart az osztályharcos szakszervezeteket.

—o—

A Vasas Internacionálé londoni kongresszusa

A Vasas Internacionálé ez év augusztus 26—27-én tartotta Londonban 13-ik kongresszusát. Még a múlt évben kellett volna megtartani a kongresszust, azonban az ausztriai és németországi események nem tették ezt lehetővé.

Kopenhágában megtartott utolsó kongresszus óta 4 év múlt el. Ezen idő folyamán a világ vasmunkássága nehéz megpróbáltatásoknak volt kitéve. A munkanélküliség hatalmas méreteket öltött, az egész föld kerekéig. Egyes országokban a munkaadók a munkabérek leszállítására tettek nagy erőfeszítéseket, mely akciónak az ellensúlyozása, rendkívüli módon igénybe vették az internacionáléhoz tartozó szövetségek erejét.

A Vasas Internacionálét súlyosan érintették a német és ausztriai események, amelyek érzékeny taglétszám esést okoztak. Ezzel szemben vigasztaló az a körülmény, hogy egyes országokban úgymint Hollandia, Belgium, Svájc, Dánia és Csehszlovákiában a vasas szövetségek taglétszáma emelkedett.

A kongresszus az alábbi napirendi pontokat tárgyalta:

1. A munkanélküliség.
2. A munkaidő leszállítása és munkabérek revíziója.
3. Az osztrák és német szövetségek újjászervezése.
4. A titkárság megválasztása és az Internacionálé székhelyének meghatározása.

A kongresszust Tom Little az angol vasmunkások nevében üdvözölte, örömeinek adva kifejezést, hogy az angol szakszervezetek 100 éves jubileuma alkalmával a vasmunkás internacionálé Londonban tartja kongresszusát.

A megnyitás után Stahl elvtárs a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal üdvözlését tolmácsolta a kongresszusnak. Schevenels elvtárs a Nemzetközi Szakszervezeti Tanács és Jouhaux elvtárs, a Francia Szakszervezeti Tanács nevében mondtak üdvözlő beszédeket.

A vasas Internacionálé utóbbi négy évének működését Ilg titkár szaktárs ismertette. Részleteiben is kitért a német és osztrák eseményekre.

A munkanélküliség ügyét széles mederben tárgyalták a kiküldöttek. Arra az egyöntetű álláspontra jutottak a kiküldöttek, hogy a munkaidő leszállítását nem lehet elkerülni,

mert ezzel az intézkedéssel el lehet érni a munkanélküliség részbeni megszüntetését és a munkásság egyrészének munkába való alkalmazását. Az államok életében mélyreható zavarokat politikai kríziseket, államcsődöket és faszista mozgalmakat szül a munkanélküliség.

Azonban dacára annak, hogy a munkaidő leszállítása, mint a gazdasági érdekekből fakadó szükségszerűség nyilvánul meg, a kapitalista vállalatok-ellen foglalnak állást.

A munkaadók ez ügyben való állásfoglalását a genfi Nemzetközi Munkaügyi konferencián lehetett különösképen megállapítani, ahol minden erejük latbavetésével a reakciós kormányok támogatásával megakadályozták e reform életbeléptetését.

A munkabérek tekintetében szintén tárgyalások folytak. A kiküldöttek ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy a dolgozó vasmunkásság minden erejével küzdjön a 40 óras munkahét bevezetéséért. És ugyancsak küzdeni kell a munkabérek tekintetében, hogy tudniillik a kereset ugyanaz maradjon, mint 48 órára.

A munkaidő leszállítására vonatkozóan az alábbi határozati javaslatot hozta meg a kongresszus:

„A Nemzetközi Vas- és Fémmunkás Szövetség ez évi augusztus hó 26-án és 27-én Londonban megtartott kongresszusa az egész világon megmutatózó nehéz gazdasági válságra való tekintettel emlékeztet az 1930. évben Kopenhágában megtartott kongresszus által elfogadott határozatra, amelyben a Vas- és Fémmunkások Nemzetközi Szövetsége kijelenti, hogy a termelés célszerűtlen fokozása a fogyasztó tömegek vásárló erejének egyidejű fokozása nélkül csakis válságos állapotot és tömegmunkanélküliséget idézhet elő.

Megállapítja, hogy az események igazolják ezt a megállapítást. A válság amelynek első hatása 1930-ban vált érezhetővé, olyan terjedelmet öltött, hogy a munkásság millióinak egzisztenciája van veszélyeztetve. A jelenlegi gazdasági helyzet igazolja a kapitalista rendszer tehetetlenségét és csődjét.

Miután a kapitalizmus a saját előnyeit s profitját az emberiség jóléte fölé helyezi, kénytelen volt a termelés és fogyasztás közötti egyensúlyt felborítani.

Mivel a jelenlegi válságot az általános termelési föltételeknek gyökeres megváltoztatása

nélkül nem lehet megoldani, a kongresszus a munkanélküliség enyhítésére elsősorban a heti munkaidőnek 40 órára való csökkentését követeli azzal, hogy a 48 órára szóló munkabér kiegyezésre kell törekedni. Ez a rendszabály tenné lehetővé egy bizonyos számú munkás újabb beállítását és megkönnyítene egy bizonyos fokig, a gazdasági tevékenység újbóli megindítását.

A kongresszus valamennyi az Internacionáléhoz csatlakozott szervezetet felhívja, hogy kitartó propagandahadjáratot indítson az iránt, hogy valamennyi állam közvéleményében olyan áramlatot teremtsen, amely a 40 órás munkahét diadalát jelenti és az egyes államok politikai erejének megfelelő akcióját mozgósítja, hogy a munkásság legsürgősebb követeléseit végre valóra lehessen váltani.

A háborus veszedelemre vonatkozóan a kongresszus az alábbi határozatot hozza:

„A Nemzetközi Vas- és Fémmunkás Szövetség 1934 évi augusztus hó 26-án és 27-én Londonban megtartott kongresszusa *óva inti a világot fenyegető újabb háboru veszedelmétől.*

Az előző háboru okozta rettenetes következmények, a rombolás és katasztrófa bizonyítják, hogy egy újabb háboru még embertelenebb formát öltene és a civilizáció teljes megsemmisítésére vezetne. Ezért a kongresszus egyhangulag háboru ellenes gyűlésének ad kifejezést, hangsúlyozva a leszerelésre vonatkozó követelését.

Egyben követeli, hogy az újabb háboru

leküzdésére szükséges óvintézkedés ne mulasztassék el. E célból fölkéri a Népszövetséget, hogy mielőbb tárgyalja és fogadja el a leszerelési bizottság elnökének, Arthur Hendersonnak birtokában lévő és a háborus fegyverek gyártására, kivételére és ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi egyezményt.

A kongresszus felszólítja valamennyi csatlakozott szövetséget, koncentrálják erejüket a faszizmus leküzdésére, mivel az nemcsak a munkásosztályt fosztja meg jogaitól, de mindinkább kiélezi a háborus veszedelmet is.

* * *

A kongresszus a végrehajtó bizottságban a következőket választja meg: Mc. Kenna (Anglia), Hampl (Csehszlovákia), Kjevbold (Skandinávia), Schevalme (Francia). Ilg szak-társ továbbra is mint titkár vezeti az Internacionálét Bern-i székhellyel.

A kongresszus befejezése után a Vasas Internacionálé küldöttei megkoszorúzták a londoni temetőben Marx Károly sírját.

Augusztus 30-án az összes küldöttek Dorchesterbe utaztak, ahol világünnepségeket rendezett az angol szakszervezeti tanács azon 6 munkáslelkére, akiket egy évszázaddal ezelőtt 1834-ben a dorchesteri kerületben levő Tolland nevével faluban börtönbe vetették és hét évi száműzésre küldték Ausztráliába.

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségét úgy a végrehajtó-bizottsági ülésen, mint a kongresszuson és ünnepségeken Bernau Szövetségi elnök szak-társ képviselte.

Országos szakszervezetek kongresszusa

Meghívó

A Romániai Munkásszervezetek Országos Szövetségének központi vezetősége az

orsz. szakszervezeti kongresszust

1934 október 21—23. napjaira Bukarestbe (Str. Isvor 37. Casa Poporului) összehívja. A kongresszus ideiglenes napirendje a következő:

1. A központi vezetőség jelentése:
  - a) erkölcsi jelentés,
  - b) pénztári jelentés,
  - c) az ellenőrző bizottság jelentése.
2. A munkásosztály és a gazdasági helyzet.
3. A munkásvédelmi törvények alkalmazása és módosítása.
4. A szövetségek helyzete és átcsoportosítása.
5. A szakszervezeti mozgalom és az ifjúmunkásság szervezése.
6. Az országos szaktanácsi járulékos ügye.
7. A központi vezetőség és az ellenőrző bizottság megválasztása.
8. Indítványok és különfeltek.

Amint fenti meghívóból megállapítható, Románia összszervezett munkásainak kongresszusán a dolgozó proletárság legégetőbb és legfontosabb problémái szerepelnek, úgymint: a munkásosztály gazdasági helyzete, a munkásvédelmi törvények alkalmazása és módosítása. E két napi rendi pont után a következő tárgyalási pont: Szövetségek helyzete és átcsoportosítása. Talán e napirendi pontokat meg kellett volna fordítani és elsőbbséget biztosítani a Szövetségek helyzete és átcsoportosítása, napirendnek. Mert bármilyen elsőrangú fontossággal bír a munkásosztály gazdasági helyzete és a munkásvédelmi törvények kérdése, a dolgozó néprétegekre nézve, annak valóra váltása mégis csak a munkásság szervezeti felkészültségétől és erejétől függ. Addig nincs javulás e téren, amíg nincs erős szervezethez. A munkásság gazdasági helyzetének javulását csak ön-ön magától várhatja.

Százsor is leszögeztett tény, hogy Romániának igen tekintélyes számú munkás törvényei vannak, de mit érnek, ha annak betartásáról senki nem gondoskodik és a munkásság maga sem, akinek pedig elsőrendű kötelessége volna gondoskodni, hiszen ő érte csinálták e törvényeket, ami védelmet nyújt életére egész-

ségére, gyermekére és jövőjére. Amint a vagyonososztályok öröködnék, hogy a magántulajdon védő törvények betartassanak, ha valaki csak egy zsemle lop tőlük, azt bezárják, úgy a munkásságnak is kötelessége öröködni, hogy az ő- magántulajdonukat védő törvényeket is betartsák. A munkásság egyetlen magántulajdona az egészsége, élete és gyermekeinek jövője. Van-e ennél szentebb és sérthetlenebb magántulajton? Nincs! A gazdag ember a tőle ellopott zsemlye helyett tud mást szerezni, de a munkástól elrabolt egészsége és élete helyett mást adni nem lehet.

Állapítsuk meg, hogy a mai szervezeti felkészültségünk rendkívüli gyenge és hiányos ahhoz, hogy eredményes harcot folytathassunk ellenfeleinkkel szemben, mert elsősorban nemcsak az a baj, hogy kevesen vagyunk, hanem a mai szervezeti formáknál fogva, a munkásság ereje szétforgácsolt és nincs átütő ereje sem gazdasági, sem politikai életünkre. A mai szakszervezeti formák jóval a háboru előttié, tehát több évtizedes múltúak, ami már nem felelnek meg a mai változott viszonyoknak. Ha csak egy pillantást vetünk a romániai munkaadók szervezeti formájára, már ott is jobb és tökéletesebb formát találunk. Egyetlen Országos Gyáriparosok Szövetsége van, melynek keretében szakmai szervezeti alosztályok működnek. A kisiparosok szervezeti szintén ilyen alapon kezdenek kialakulni. Ha pedig a külföldi munkás szervezetek életét és formáit figyeljük, láthassuk, hogy mindenütt keresik azt az új formákat, melyek több erőt és kitartást kölcsönöznek a harcok folytatására, pedig a nyugati államok munkás szervezetei hatalmas tömegű ipari proletáriátust foglalnak magukban. Az egyes szakmai szövetségek több tízezer és százezer tagot foglalnak magukban, nem úgy, mint nálunk egy pár százat, vagy legjobb esetben egy pár ezret.

Nálunk is még 1931 évben, a pártlapok hasábjain felvetődött a kérdés, hogy nem kellene-e Románia munkásságának is foglalkozni a kérdéssel és revízió alá venni, átcsoportosítani erőinket. Akkor csak kevesek közt talált némi visszhangra, ma már azonban a tömegeket csak úgy, mint a vezetőket is foglalkoztatja a kérdés. Remélhető, hogy a helyzet szükségszerűségének parancsszava hatása alatt, a kongresszusi ki-

küldöttek fognak megoldást találni olyan mérvű szervezeti átcsoportosításra, ami a munkásság akcióképességét megfogja sokszorosítani és gazdasági és társadalmi helyzetét előbbre fogja vinni.

A Schiel vasöntöde és gépgyár munkásainak kollektívszerződése

A brassói „Schiel“ vasöntöde és gépgyár munkásainak egyöntetű fellépése következtében sikerült végeredményben kollektívszerződéses viszonyt teremteni, a gyár igazgatósága és ennek munkásai között. A gyárban 1923 év óta nem volt kollektívszerződés, minek következtében a lehető legsúlyosabb munkafeltételek és munkabérek mellett dolgoztak a munkások.

A gazdasági krízis bekövetkezésével egy csapásra volt kénytelen a munkásságnak feladni mindazon vívmányokat, amelyeket hosszú és nehéz küzdelem árán csikart ki a kiszármányoló kapitalizmustól. A mindinkább súlyosbodó helyzet megmentésére csak egyetlen lehetőség kínálkozott. Összefogni és osztályharcos szakszervezetben tömörülni, hogy egyöntetűségben és közös akaratban lehessen küzdeni a munkásság életnívójának megjavításáért. És a munkásság egyöntetű szolidaritása meghozta a kívánt sikert.

A 8 százalékos általános munkabéremelés a mai viszonyok között *eredménynek* mondható.

Ösztönösen megéreztek a Schiel gyári vasas szaktársak a cselekvés helyes irányvonalát. Megéreztek, hogy észszerű mozgalomra és megmozdulásra van szükségük és a közös érdekekért való küzdelem előfeltétele a *szolidaritás*.

A brassói szaktársak eredményes küzdelmével párhuzamosan most már folyik a szervezeti élet kiépítése és a többi gyárak munkásai is kezdenek a szervezkedés útjára lépni.

A kollektívszerződés pontjai a következők:

1. A törvényben előírt 8 órai munkaidő tiszteletben lesz tartva.
2. A törvény által engedélyezett túlórák, valamint a Munkaügyi Minisztérium részéről engedélyezett és eszközölt túlórák a következőképpen díjaztatnak:
  - a) Az első két túlóra 25 százalékos túlóradíjjal.
  - b) a harmadik és negyedik túlóra 50 százalékos,
  - c) a további túlórákat 100 százalékos túlóradíjjal,
  - d) vasár- és ünnepnapon végzett munkák déli előtt 50 százalékos, délután 100 százalékos pótdíjjal díjaztatnak.
3. A munkaszerződés törvényének a fizetéses szabadságra vonatkozó rendelkezései tiszteletben tartatnak.
4. A munkaszerződés törvényének 60-ik cikke, betegség esetén az elő 7 napra járó fizetés folyósítására vonatkozó rendelkezései tiszteletben tartatnak.
5. Május 1-ét fizetve kapják az összes munkások, akik a vállalat szolgálatában legalább az illető év január 1-től voltak alkalmazva. A fizetés 8 rendes óra, a rendes órábréval számíttatik.
6. A bűntettek továbbra is fennállanak. A gyár igazgatósága szigorú ellenőrzést gyakorol a rendelkezések és igazságtalanságok kiküszöbölése szempontjából.
7. 1934 augusztus 14-étől kezdődőleg a vállalat összes munkásai 8 százalékos bérjavításban részesülnek.
8. A munkaadó kötelezettséget vállal arra, hogy az egészségügyi berendezéseket megjavítsa és ruhatárakat állít fel.
9. A gyár igazgatósága intézkedéseket fogantat, hogy a munkásságot érintő sértések és szidalmak el legyenek kerülve.
10. Az igazgatóság elismeri a munkások bizalmiféleit.
11. Munkásfelvétel esetén az igazgatóság lehetőleg a brassói Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások csoportja által közvetített munkásokat alkalmaz. Az esetben, ha a csoport nem tudna közvetíteni megfelelő munkást, úgy máshonnan is alkalmazhat.
12. Munkanélküliség esetén a munkaidő szállítandó le olyan mértékben, hogy az összes munkások munkába maradhassanak. Az igazgatóság a lehetőség határain belül ezen pont rendelkezéseit betartja.
13. A munkabérek minden két hétben fizetendők a törvény rendelkezéseinek figyelembevételével.
14. Az igazgatóság úgy, mint eddig továbbra is folyósít a munkásoknak előlegeket.
15. Az akkordmunkák elvégzésére meghatározott időn túl dolgozott időre a levonás 20 százalék helyett, amint eddig volt, csak 12 százalék.

E megállapodás egy évre érvényes, 1934 augusztus 16-tól, 1935 augusztus 16-ig.

A sárgák rágalmazásai

A sárga szervezetek igazi hivatása a rágalmazás, a hazudozás és az, hogy mindig szolgálatkés talpnyalói legyenek a munkásoknak. Ennek a bizonyítéka csendül ki a Resicai szaktársak által beküldött tudósításból is, amit szószerint közlünk. Amint az alábbi sorokból kitűnik, a Resicai sárgák sem különbek, vagy talán ha jól megvizsgáljuk, még romlottabbak az átlagos sárgák rossz-ságánál is. De hadd beszéljen az irás.

(„A Román Munkáshang”) — „Glasul Muncitorilor Români” című újság, a sárgaszervezetek szövetsége állandó támadásokat és rágalmazásokat intéz szakszervezetünk vezetői ellen. Ha bár azon a véleményen voltunk, hogy érdemtelennek tartjuk őket bármilyen válaszára, mégis ez esetben ráncba kell szednünk ezeket a talpnyalókat, mert a szemtelenségnek minden elképzelhető határán is túlmentek. Ez év július 22-én G. M. R. 2-ik számában „A szocialisták disznóságai” címen egy cikk jelent meg, amely a szociáldemokrata vezetők ellen, de különösen Spindler szaktárs személye ellen alávaló rágalmakat szór.

Egy néhány mondatot legyen szabad kiragadnunk a sárga urak fent megjelölt cikkéből: „F. hó 10-én Spindler értekezletet hívott össze a szervezeti helységükben, ahol vezetőink ellen éles kritikát gyakorolt és ahol elhatározták, hogy bojkottálják Toma Zsiga, Fischer Marton és Urbanek munkásokat, akik mint a nemzeti szervezetnek tagjai, veszélyesek. Azonban Spindler sokkal veszélyesebb, mint ezek a békés természetű, hazafiasan gondolkodó munkások”. Figyeljétek: Toma Zsiga, Fischer és Urbanek hazafiasan gondolkodnak.

Tisztázzuk; hogy ezek a rágalmazók mennyire hazudnak, amikor azt mondják, hogy Spindler szaktárs bojkottot javasolt a fent nevezettekkel szemben, mert azon az ülésen Spindler nem is beszélt.

Az ülés Spindler szaktárs befolyásától mentesen határozta el a velük szembeni bojkottot, tekintettel arra, hogy ők közönséges, utolsó módú agentprovokátorok, akik a munkásokra műhelyfőnökök előtt állandóan árulkodnak. Ime, Toma Zsiga jellemtelenségét a következő eset bizonyítja:

Egy darukezelő, aki éjjeli szolgálatra volt beosztva és aki egyúttal a kompresszort is kezelte, egyik bizalmiférfi előtt panaszt emelt, hogy nem hagyhatja egyedül a kompresszort, amikor a darut is kezelnie kell, mert könnyen szerencsétlenség (robbanás) történhetik. Toma Zsiga hallott valamit ebből a beszélgetésből és nyomban jelentette a műhelyfőnöknek, hogy a szocialisták a gyárat felakarják robbantani. Kérdezzük tehát; hogy ilyen esetben mit érdemelhet egy ilyen árulkodó, gyáva fráter.

A sárgák cikke a továbbiakban így hangzik: „Mi tudjuk, hogy a Marxista felfogás a kapitalisták elleni harcot hirdeti és nem a testvérharcot. Miért nem harcolnak ők tehát az U. D. R. ellen.

Tudjuk, azt fogják válaszolni, hogy nem érkezett el az ideje a követelések beállításának, de mi megmutatjuk nekik, hogy egy ilyen természetű kísérletnek van helye”.

Ha ezek a nyomorultak tudják azt, hogy a marxizmus harcot hirdet a kapitalizmus ellen és nem testvérharcot a munkások között, akkor ők miért terjesztének a munkások ellen állandóan rágalmakat, úgy a műhelyfőnökök, mint a hatóságok előtt?

Miért ismerték el 1931 október 8-án, amikor a munkások a munkabérek kifizetéséért általános tüntetést rendeztek, hogy bár ők sem kapják a fizetést, de csupán azért vettek részt a tüntetésben, mert erre a munkások többsége által kényszerítve voltak. Mért van az, hogy a helyi „Margina” falepároló gyárban, ahol a munkások 80 százaléka román és ahol Linger fascista mérnök úgy kezeli őket, mint a középkori rabszolgákat, a sárgaszervezet tagjainak egy nagy része sztrájk-törő lett és a sárga csoport vezetősége tagjainak utasítást adott, hogy ne sztrájkoljanak. De nem csak ezt tették, hanem a legszeny-

nyesebb cselekedetre vetemedtek: Kimentek vidékre sztrájk-törőket verbuválni és vidéki paraszttal törettek le a munkásoknak egy jobb megélhetésért folytatott küzdelmét. Megkérdezzük tehát ezeket a nyomorultakat, miért törték le a „Margina” falepároló-gyár munkásainak sztrájkját, ahol a 80 százalékban levő román munkások a sztrájk győzelme esetén jobb munkafeltételekhez és magasabb munkabérekhez juthattak volna. Mit csináltak ők a mai napig a román munkásság sorsának jobbátétele érdekében? Mert minden alkalomkor a román munkásság védőiként akarnak szerepelni! Hiszen jól tudják ők is, hogy a Resicai munkásság meglévő jogait a szociáldemokrata szakszervezet küzdötte ki.

Az augusztus 19-én kiadott 6-os számú förmedvényben is a céljuk csupán az, hogy a munkásságot félrevezessék, azért, mivel a „Lumea Nouă” rámutatott, miként fosztják meg a munkásságot garasaiktól.

A saját nyilatkozatuk mellett leközlötték a „Munka” szövetkezet nyilatkozatát is így akarván magukat a tömegek előtt igazolni, azonban hogyha eddig közönségesen hazudtak, most úgy látszik gyöngye elméjük, hogyha ők párhuzamot vonnak egy a szövetkezet által leadott nyilatkozat, (ahonnan vásároltak) és az általuk közétett nyilatkozat között, melyel a munkások bizalmára vadásznak, hogy azután minden lelkiismeret furdalás nélkül eladhassák őket.

Reméljük, hogy az a kevés számú munkásság, amely még tagja a sárga szervezetnek, hamarosan át lát a szitán és megtudja, hogy a szociáldemokrata szervezet ellen megírt cikkeket fascista mentalitású intellektuelek, vagy diákok írják, — olyanok, akik a munkásság érdekeivel semmi kapcsolatban nem állanak, akik soha nem dolgoztak és akik a homályban tapogatóznak. Ezért az érdekelt munkásságot felhívjuk, hogy hagyja ott a sárga szervezetet és erősítse meg a vas-munkások szakszervezetét, mint amely egyedül hivatott megvédeni a munkásság érdekeit a kizsákmányoló kapitalizmussal szemben. Gondoljatok megérdemelt megvetéssel a sárga szervezetek vezetőire, akik, ha tehetnék, megkötözve szállítanák a munkást a kizsákmányoló kapitalizmusnak.

Egy munkás

Befejeződött a kolozsvári Junász-féle gépgyár munkásainak bérmozgalma

Múlt számú szaklapunkban beszámoltunk arról, hogy a kolozsvári „Junász”-féle gépgyár munkásai feleszmélve eddigi lanyhaságukból, a szervezkedés útjára léptek, hogy a szervezkedés és szolidaritás összefogó erejével a proletár sors által rájuk rakott bilincsek szorításán enyhítsenek. A megindított mozgalom eredménnyel járt, és szeptember elsejével a cég és az öntödei munkások között kollektív szerződés jött létre, melynek főbb pontjai a következők.

A munkások a jelenlegi órabérekre 20-tól 30%-ig terjedő béremelésben részesülnek és az órabér az akkordban dolgozó munkásoknak is biztosítva van.

Husvét, pünköszt és karácsony, előtti napon a munkamenet csak délig tart, de a munkások egész napi bérüket kapják. A túlórák 25—50 és 100 százalékkal díjaztatnak. Az általános akkord árak 10%-al lettek felemelve. A segéd munkások 5%-os béremelésben részesültek.

A kollektív szerződés időtartalma egy év, azaz 1935 szeptember 1-én jár le. Minthogy a jelen szerződés csak az öntödei munkások részére szól, a gyár többi munkásainak szervezése és kollektív szerződés előkészítése folyamatban van.

Olvassátok és terjesszétek a
Munkás Újságot

Sztrájk a kolozsvári „Hirsch”-féle vasöntődében

Mindenki előtt ismeretes az a rabszolga telep, melynek kolozsváron Hirsch ur ószeres a tulajdonosa. Hirsch évekket ezelőtt ócskaságokból összetakolt putikban öntödét nyitott. A gazdasági krízis tetőfokán, természetes, hogy kapott agyonhajszolt éhségtől gyötört munkás embereket, akiknek szorult helyzetét kihasználva, a létehető legrosszabb fizetésekért dolgoztatta napi 12-14 órán keresztül. A törvényes munkaidő áthágásáért Hirsch urnak több alkalommal gyűlt meg a baja, a szakszervezet feljelentése alapján és súlyos pénzbírságokat rótt ki rá a bíróság, ami azonban nem befolyásolta őt abban, hogy továbbra is ne dolgoztasson a 8 órai munkaidőn túl, természetes, csakis éhbérek mellett.

Különben a szakszervezet embereivel való érintkezésben drága és megértő embernek mutatkozott. Nem volt kifogása a szervezet ellen. Szervezkedhetett ki-ki tetszése szerint, csak a munkafeltételeket ne bántásák, abban ne avatkozzanak bele, azt csak ő egyoldaluan határozhatta meg. Végül azonban be telt a pohár, — a munkások megelégteltek a napi 12 és 14 órai munkaidőt, — megelégteltek a szégyenteljes akkordárakat, ami mellett a száraz kenyér sem volt biztosítva. Pontokba foglalták követelésüket és a munkaügyi felügyelőség útján kérték a tárgyalások megkezdését. A gyártulajdonos minden követelés teljesítését kereken megtagadta, a két tárgyaló bizottsági tagot azonnali hatállyal elbocsájtotta, mire a munkaügyi felügyelő szabad kezet biztosított mindkét félnek a munkafolytatását, avagy megtagadását illetően.

A munkások végső elkeseredésükben természetes egyhangulag a munka beszüntetés mellett döntöttek és szeptember 21-én a gyár összes munkásai sztrájkba téptek.

Hirsch ur nem mutatkozott valami fölényes, bátor, gögös kapitalistának. Gyáva kutya módjára a hatóságokhoz fordult védelemért, rendőrségek csendőrségek és deketivek hadát rendelték ki, hogy óvják és védjék a putriját és Hirsch ur nyomorult életét, amit a kutya sem akart elvenni tőle. 25 csendőr teljesít szolgálatot a gyárban. A műhelyek, az irodák, a lakás és a gyár környéke állandóan csendőrök őrizete alatt állanak. (Milyen jól érezheti magát Hirsch ur, kívánjuk neki, hogy így őrizték őt egész életén keresztül). Mindez azonban hiába való, ez a körülmény nem menti meg őt attól, hogy a munkások követelését ne teljesítse, ha az üzemét megakarja ismét indítani. Más különben ülhet a gyárában hosszu ideig a szuronyok védelme alatt. Szaktársaink ki fognak tartani jogos és igazságos követelésük mellett.

Kollektív szerződés az azugai üvegyárban

Az azugai üvegyár igazgatósága és a gyár munkásai között, hivatalos tárgyalások útján kollektív szerződés jött létre, amelyet a felek másféltre kötöttek meg.

A szerződésben foglalt munkafeltételeket lapunk jövő számában teljes terjedelemben hozzuk — tekintettel a jelen szám anyagtorlására.

HALOTTAINK

Fájdalommal tudatjuk az alább elhalt szaktáraink neveit:

Brasch Károly Brăila	—
Eckel József Reșița	5000 lei
Seidl József	3000 „
Tóth János	5000 „
Csiszár Ferenc Turda	5000 „
Beiszer János Hunedioara	2000 „
Kormos Sándor Timișoara	5000 „
Gherșovici M. București	—
Lakatos Miklós Dicioșanmartin	—

Elhunyt szaktársaink emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

A tudás hatalom

A munkásoktatás egyik legfontosabb problémája a munkásmozgalomnak. Régebben az ember beérte azzal, hogy mások elbeszéléseiből merítette tudását. Ma az ember egészen más környezetben él, mint hajdan, ami egyben azt is magyarázza, hogy nem elég az, amit másoktól hallunk, hanem magunknak is arra kell törekedni, hogy tudásunkat könyvek olvasásával gyarapítsuk. Ma a munkás társadalmi helyzete olyan, hogy az életért való küzdelem csak akkor lehet sikeres, ha szellemileg semmivel sem áll alacsonyabban, mint azok, akik ellen a küzdelem folyik. A gyakorlat bizonyítja, hogy szellemi erők híján porbahull minden nemes szándék, derékba tör minden olyan kísérlet, amely a munkásság felszabadítását tűzte ki célként maga elé. Így magyarázza ezt *Marx Károly*, a szocialista munkásmozgalom legnagyobb tanítómesetere, megtoldva azzal, hogy szellemi felvértezés hiányában a feltörekvő munkás számban lehet bár erős, de hatalmat részére csak a tudás jelenthet. Ebből kelt életre a szállóige: „A tudás hatalom”.

Ma olyan helyzetet élünk, amelynek minden története nemcsak történelmi jelentőségű, hanem egyben súlyos gazdasági kihatással is bír. A társadalom minden osztálya önmaga farag magának olyan elméleteket, amelyek még a legelőkelőbb közgazdasági tudást is nélkülözik. Minden ilyen elméletnél a tetszetőségen van a főszó, vagyis: hogy ezen keresztül váljon lehetővé annak híveket toborozni. És érdekes, hogy mindezek az elméletlapostolok a munkásságra vetik ki a hálójukat, arra számítva, hogy soraikból szerezzenek maguknak híveket. Aláértékelve a munkásság tudását, rajtuk keresztül akarják maguknak biztosítani a részükre kényelmes életfeltételeket. Mindebből tehát az a tanulság, hogy minden munkásembernek olyan tudásra kell szert tennie, amely részére még a legnagyobb társadalmi problémát is elérhetővé teszi, ami egyben biztosítéka annak is, hogy nem lesz kapható olyan kalandokra, amelyekben nincs realitás, nincs életgyakorlat, csak körmönfont szélhámososság.

Ugyanez a kapitalizmus profitdúhe, a mérhetetlen szenvedés és nyomor, a családfenntartás kínzó gondja a háborús megpróbáltatások és ezernyi hasonló körülmény is némileg csökkentette a munkásság aktivitását, kedvezőtlenül befolyásolták annak harci kedvét is. Mindezt csak az osztályöntudat minél nagyobb mértékű fokozása szüntetheti meg. A munkásosztálynak az élet tapasztalatain kívül a tanulás és olvasás útján kell fokozni az osztályöntudatát, hogy így képes legyen a szellem fegyvereivel leküzdeni mindazokat, akik ma gazdasági, politikai és szellemi béklyókban tartják. Erre kell törekedniök szaktársainknak is és akkor nem lesz többé probléma legyűrni a munkásság ellenfeleit.

Szövetségünk 36 csoportja közül 30 csoportnak saját könyvtára van, összesen 23.134 kötet könyvvel. A legtöbb helyen, de különösen Erdélyben és a Bánátban háromnyelvű könyvtár áll rendelkezésükre a szaktársainknak és így a három nyelv közül bármelyiket beszélőknek alkalmuk van saját anyanyelvükön olvasni, hogy tudásukat, ismeretüket bővíthessék. Különösen most az őszi és téli hónapokat kell felhasználni szaktársainknak a könyvtárak igénybevételére.

Taggyűlés Aninoszán

Az aninoszai szaktársaink augusztus hó 30-án jól sikerült taggyűlést tartottak. A gyűlésen Crăciun szaktárs elnökölt. Az előző ülés jegyzőkönyvét Iancu szaktárs olvasta fel, minek hitelesítése után Crăciun szaktárs terjeszti elő a vezetőség jelentését. Ismerteti többek között azt a hajsztát, amit egyes szaktársak ellen indítottak, aminek következtében 5 szaktárs 6 héten keresztül az üzemenél volt függesztve, illetve már le is számolva.

A helyi szakszervezet és a Szövetség közbejárására azonban tüzetes vizsgálat indult meg, minek folyamán kiderült, hogy szaktársaink ártatlanok, csupán hitvány árulkodásnak és beugrasztásnak az áldozatai voltak. Ennek alapján az igazgatóság a józan belátás álláspontjára helyezkedve, mind az öt szaktársat újból visszahelyezte munkába. Nem mulaszthatjuk el felhívni szaktársaink figyelmét ez ügygel kapcsolatosan is, hogy okuljanak és tanuljanak, ovakodjanak minden olyan cselekedettől, ami okot szolgáltat az üldözésre és ovakodjanak minden olyan egyénnel való érintkezéstől, akik nem tartoznak a mi körünkbe és főként azoktól, akik az árulkodás és beugrasztás szégyenteljes mesterségén keresztül keresik meg kenyereket.

Ugyancsak e helyről üzenjük azoknak is, akik még távol tartják magukat a szakszervezettől, hogy ne járjanak idegen utakon, távolmaradásukkal ne gyengítsék sorainkat és lássák be, hogy összetartással mennyi igazságtalan esetet lehet megakadályozni. Mindenkit érhet baleset. Ma egyiken, holnap a másikon a sor. És baj esetén egyik polgári párt sem nyújt segítséget a proletárnak. Igazi védelmet csak a vele érző munkás testvéreitől, — a munkás szervezettől várhat minden egyes munkás ember.

A taggyűlés foglalkozott még a betegséggel kapcsolatos ügyekkel. Tiltakozást jelentettek be, amiért a pénztár nem fizeti a kórházba vagy szanatóriumba utalt tagok családtagnak fele táppénzt, úgy amint az eddig volt. Különböző ügyek letárgyalása után a gyűlés véget ért.

Bartalis Sándor szaktárs — 50 éves

Bartalis Sándor szaktárs, Szövetségünk vezető titkára szeptember 29-én töltötte be 50-életévét.

E sorok írója mindenek előtt tartozik kijelenteni, hogy ez a néhány sor Bartalis szaktárs tudtán kívül került a szaklapunkba, mert hiszen akik vele együtt munkálkodunk a vasipari munkások érdekeinek előbbre vitelén, sokkal jobban ismerjük szerénységét, semhogy ne tudnánk, hogy e sorok megjelenését a szaklapunkon lehetetlenné tette volna.

Bartalis szaktárs 50-ik születésnapja alkalmából hadd mondjunk el róla egyet-mást. Bartalis szaktárs életpályája kezdetén került válaszütra. Választania kellett a szakszervezet, vagy a polgári egyesület között, amely a munkásság tisztánlátására volt hivatva fátlyolt borítani és amely polgári egyesületek ma is itt-ott kerékkötői a mozgalom kibontakozásának. Az alig felszabadult fiatal Bartalis ösztönös öntudatosággal a szakszervezetet választotta, amelynek már 31 éve kitartó és rendíthetetlen előharcosa.

A szakszervezeti mozgalom iskolájában merítette tudását, melynek révén megismerhette a társadalmi harcok mélyreható okait, a munkásságnak a kapitalista osztályal szembeni osztályharcat. A nap-nap után felvetődő események tanulságai rövid időn belül átváltoztatták énjét és mély meggyőződéses szocialistává lett csakhamar. Az így kialakult mély szocialista meggyőződés a munkásmozgalommal lelkiileg elválaszthatatlanul összeforrasztotta és viselte több mint három évtized harcainak minden megpróbáltatását.

Bartalis szaktárs, aki ma a szövetségünk egyik legidősebb tagja, a gyári bizalmiférfi tisztségtől kezdve lépcsőzetesen minden fokon önzetlenül vállalta a reábizott feladatot, ha ezzel munkástársainak gazdasági és szocialista érdekeit szolgálhatta.

Gyakorlati tapasztalatait, szocialista tudását 1920 óta a Romániai vasmunkás mozgalomnak szentelte. De nemcsak a Romániai Vasmunkás Szövetség kiépítésének munkájából vette ki az oroszlanrészt. Ott volt mindig és ott van ma is az általános munkásmozgalmi ügyek irányító munkájánál, ahol nemcsak a vasmunkásság, hanem az ország egész elnyomott és kizsákmányolt proletáriátus érdekeinek is előharcosa.

Kívánjuk, hogy a számára hátralevő év-

tizedekben beteljesüljön az az eszme, amelyért három évtizeden át oly sok áldozatot hozott.

S. R.

Köszönetnyilvánítás

Dicsőszentmártonban elhalt Lakatos Miklós szaktárs özvegye ezuton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik elhunyt feleségétől férje elvesztése feletti fájdalmában osztoztak, valamint köszönetet mond mindazoknak, akik erkölcsi és anyagi támogatásban részesítették.

A balesetek megelőzésére vonatkozó rendeletek

(folytatás)

A munkaadóknak jogukban áll a jegyzőkönyv lezárásától számított 30 napon belül indokollással ellátott ellenvetést felterjeszteni a társadalombiztosítás központjához. A társadalombiztosítás központjának döntése, amelyet a munkaadóval írásban közöl, kötelező erővel bír.

4. Minden vállalat a körülmények szerint kijelöl 1-2 személyt, akiknek a rendes foglalkozásuk mellett az alábbi megbízatásuk lesz:

a) Felügyelni, hogy a kifüggesztett ovinetzkedési szabályok az érvényben levő ovinetzkedéseknek megfeleljenek. Felhívni a munkások figyelmét a végzendő munkájukkal járó veszedelmekre és utasítani adjanak a védekezésre vonatkozóan. A társadalombiztosítás központi felügyelő közvegeinek minden szükséges felvilágosítást megadni.

b) Egy számozott és aláírással ellátott tárgymutató könyvet tartani és ebben az összes balesetekkel sulyosságukra való tekintet nélkül bevezetni, pontosan meghatározva a baleset időpontját, körülményeit, okát, az első orvosi segélynyújtást és megjelölni hová szállították el ápolás céljából a sérültet. Rámutatandó arra is, hogy a baleset-nyomtatvány fel lett-e terjesztve a társadalombiztosítás irodájába.

Ugyancsak e tárgymutató-könyvben a társadalombiztosítás központjának ellenőrző közvegei kötelesek bejegyzést eszközölni, az általuk végzett ellenőrzés eredményeiről.

A vállalat első ellenőrzése alkalmával az illető felügyelő a tárgymutató könyvet zsinórral és aláírással látja el megváltozhatatlanság céljából, amelyről jegyzőkönyvet vesz fel.

c) Hogy az ovinetzkedések egész kollekcióját a társadalombiztosítás közvegeinek összes jegyzőkönyveit bírtokolják.

d) Vigyázni fognak a balesetnyomtatványok töltésre és ezeknek az illetékes társadalombiztosítás irodájához való felterjesztésére.

A kistüzemekben ezen megbízásokat maga a munkaadó végezheti.

5. A munkaadó köteles beszerezni és üzemében kiragasztani a társadalombiztosítás központjának képekkel és szöveggel ellátott hirdetményeit abból a célból, hogy a balesetek veszélyére és következményeire a munkások figyelme felhívassék.

Ajánlatos, hogy ezen hirdetmények bizonyos időközönként kicseréltesenek, hogy így a munkások figyelmét irántuk ébren lehessen tartani.

Bármilyen üzemre vonatkozó rendelkezések: erőgépek, szerszámok, transzmissziók

1. Az összes erőgépek, szabadon álló alkatrészek, valamint a transzmisszió és alkatrészeik (felállítások, kerek, szíjak, vezetékek, láncok stb.), amelyek a közlekedési zónákban esnek és 1.80 méternél alacsonyabb fekvésűek, védő eszközökkel kell legyenek ellátva.

Ezen védőeszközök szükségesek akkor is, ha a gépek külön helységben vannak elhelyezve.

Kivételt képeznek a 7.5 centiméternél kisebb szélességű és másodpercenként 0.5 méternél lassabb járatu szíjak.

2. A gépházban csak a gépek felügyeletével megbízott egyéneknek szabad bejárni. A bejáró ajtóknál jól látható helyen kifüggesztendő „tilos a bemenet” szöveggel ellátott tábla.

A vállalat igazgatósága szigorú felügyeletet kell gyakoroljon ezen intézkedések betartására.

3. Azon transzmisszió részek pontjai, melyek felett a szolgálat érdekében közlekedni kell, el kell legyenek látva különlegesen elkészített gyaloghíd átjáróval.

A gyaloghíd-átjárók szilárdan és megfelelő szélességben szerkesztendő, továbbá el kell legyenek látva megfelelő lépcsőkkel és a támaszkodást szolgáló karokkal.

4. Másodpercenként 10 métert meghaladó sebességű összes transzmissziós részek (vezetékek, láncok, acélszallagok és vízszintesen forgó szíjak), valamint a 18 cm.-nél szélesebb szíjak, melyek a közlekedés hely, vagy a dolgozó asztalok fölött járnak, alatta fémburkolattal, vagy pedig olyan szerkezettel kell legyenek ellátva, amely a szíj elszakadása, vagy lecsuszása esetén azt felfogja.

(folytatjuk)